

A megye tudására

Könyvtárak az esélyteremtésért

„Együtt kerek a világ!”

A könyvtáraknak különösen fontos a szerepük az életben hátránnyal küzdő, fogyatékkal élő emberekért való cselekvésben.

Sajnos a társadalomban nagyon kevesen gondolkodnak helyesen az esélyegyenlőségről. Sokan túlzásnak tartják az akadálymentesítés érdekében tett lépéseket, pazarlásnak, a gazdagabb idők felé halaszthatónak az erre fordítandó kiadásokat. A jelenlegi helyzet kirekeszti és tétlenségre kárhoztatja a fogyatékkal élőket, ezáltal megfosztja a társadalmat a bennük rejlő alkotóképesség kibontakoztatásától.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség országos nagy összefogás rendezvényének ezért lett az esélyteremtés az egyik központi témája.

Szolnokon az első hívó szóra létrejött a szervezői gárda, mert a partnerül hívott szervezetek vezetői fenntartás nélkül tudták vállalni a könyvtárosok által felvetett problémák képviselőjét, gondolataikkal, szervező munkájukkal ki tudták egészíteni az elképzeléseket.

Kezdetől részt vett az ötletek kimunkálásában és később a szervezés lebonyolításában is a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének elnöke, *Baranyi Imréné Miks Mária*, *Urbán-Szabó Béla* elnök a Mozgássérültek Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületétől, még szereplőként is fellépett és szinte mindig tolmácsolt a szervezés és a rendezvény alatt *Bende Lajos* elnök a Híd Jelnyelvi Tolmácsok Egyesületétől. Nélkülük nem jutottunk volna annyi értékes információhoz, nem működött volna sok gyümölcsöző kapcsolat, amelyekre alapozva a nagyon gazdag program összeállt.

A szervezőbizottság döntése alapján a közös szervezésű program fő céljai lettek:

– Felhívni a társadalom figyelmét a fogyatékkal élő emberek társadalmi integrációjának problémájára, mert az integráció a társadalmi szemlélet megváltoztatása nélkül nem lehetséges.

– Minden programot a nagyközönség felé irányítani, azt demonstrálva, hogy csupán több fi-

gyelemmel is sokakat tudnánk a fogyatékkal élők köréből teljes értékű élethez juttatni.

– A figyelem hiánya nemcsak az ő személyes életük beszűkítéséhez vezet, hanem a társadalom minden tagja számára veszteséget okoz, ha nem használjuk a bennünk rejlő hatalmas értékeket.

Az egyesületekkel egyeztetett programok szervezését a könyvtár vállalta magára.

A programok két helyszínen bonyolódtak *Szolnokon, 2006. október 12-én.*

A könyvtárban az akadálymentesítéssel kapcsolatos szakmai programok, a Hild téren a fogyatékkal élők bemutatása és a könyvtár azon céljának megjelenítése, hogy minden partnerünkkel össze kell fognunk az integráció érdekében.

A Verseghy Ferenc Könyvtárban a délelőtti rendezvények keretében a saját intézményünkben megvalósult akadálymentesítési eredményeket mutattuk be minden érdeklődőnek, séták keretében. Dokumentumkiállítások, eszökbemutatók segítették a gyakorlati megismerést.

A szakma, a sajtó, a döntéshozók minél alaposabb tájékoztatása érdekében minden fogyatékossgal összefüggésben elméleti előadások foglalták össze a legfontosabb tudnivalókat. Természetesen a programok résztvevői voltak a fogyatékkal élő emberek és szervezeteik vezetői is.

Az első előadó *Nagy Sándor*, a Fogyatékosügyi Tanács tagja volt. Ő tartott rövid tájékoztatót az országos fogyatékosügyi program állásáról. Kiemelte, hogy a program kiterjed minden fogyatékossgai csoportra, illetve nemcsak a fizikai, hanem az információs akadálymentesítést is érteni kell az akadálymentesség.

Kiss Balázs a NAVA (Nemzeti Audiovizuális Archívum) szolgáltatásairól beszélt. A NAVA segít a fogyatékkal élőket érintő témák visszakeresésében, segítségével a változás nyomon követhető. Az információs akadálymentesség meg-

teremtése nem merült fel a projekt tervezése kapcsán.

Pandula András rehabilitációs szakmérnök a tervezésben megvalósuló szemléletváltásra mutatott érzékletes példákat. A különbözőségeinket figyelembe vevő, nem az átlag egészséges ember számára tervezett környezet

egészséges, biztonságos. Minden ember számára elérhető, befogadó élettér. Az utólagos átépítés sokat javíthat a jelenlegi helyzeten. A tervezéskor már a teljes körű akadálymentességnek megfelelően kell kialakítani a tereket épületen kívül és belül, a használati tárgyakat, az eszközöket és a berendezéseket. (Csak én teszem hozzá, hogy a közszolgáltatásokat is úgy lenne célszerű!)

Dvarieczi Bálint és *Torma Zsolt* a vakok és a gyengénlátók számára használható új programokat demonstrálta, válaszolva a gyakorlatban felmerült problémákra is.

Csovics Balázs a nagyszámú hallássérült résztvevőnek is tudott újat mondani a jó hallást segítő eszközök bemutatása közben.

Sebestyén Gabriella jelnyelvről tartott előadása meggyőzött arról, hogy a jelnyelv önálló nyelvként funkcionál. Ha igazán fel akarjuk emelni a siketen született embereket a valódi szellemi szintjükre, a jelnyelv fejlesztéséért, elfogadásáért sokat kell tennünk.

Terveztünk egy széles körű beszélgetést a fogyatékkal élő emberek számára dokumentumokat kiadók vezetői, szerkesztői és felhasználói között. Egyedül a TITIS KFT. vezetője, *Hajós Erzsébet* vállalta kiadói stratégiájának ismertetését. Mások azt mondták, hogy olyan esetleges, hogy mit adnak ki és módszertanilag sem tudatos, hogyan állítják elő a dokumentumokat, hogy erről nem kívánnak beszélni a fogyatékkal élő emberek előtt.

A délelőtti folyamán a könyvtárban több százan kapcsolódtak be a rendezvényekbe, reméljük, sikerült az akadálymentesítésről hű képet kapniuk.

A Hild téren folyó rendezvényekbe a nap második felében a könyvtári közönség is bekapcsolódott. Az összefogás egyik fő támogatója bizonyosan az időjárás volt. Szikrázó napsütés, simogató meleg idő, mintha mi rendeltük volna,

pedig a szabadtéri rendezvények fő kellékét ajándékba kaptuk. Ajándékként élhette meg a nagyérdemű közönség azt a változatos programot is, amit Szolnok rendezvényterén, a Hild téren élvezhetett mindenki, aki meghívásra vagy véletlenül arra járt.

A téren a nap a fogyatékkal élő emberek szervezeteinek sátrai körül indult. A sátrakban az egyes szervezetek szórólapokkal, szóban és sok-sok ismerkedési lehetőséggel mutatkoztak be. Mindennapi használati tárgyak, vakvezető kutya, kerekesszék, a Vakrepülés Egyesület sátrában vakon kipróbálható élethelyzetek, fejlesztő játékok, könyvek, és mindenütt megszólítható emberek, akiktől bátran lehetett kérdezni. Volt is érdeklődő bőven, igazi majálisi hangulat alakult ki a téren. Az aszfalton rajzolódó óvodások, a vak utcazenész produkciója vonzotta a járókelőket. Az emberek szorgosan kötötték a szemeket az összefogás hálójához, örültek az apró ajándékoknak, elvitték az összefogás program üzeneteit a könyvtárban elérhető szolgáltatásokról.

Délután és este a program szinte a fogyatékkal élő emberek művészeti seregszemléje volt. A hatalmas rendezvénysátorban egymást követték a jobbnál jobb zenés-táncos produkciók, minden, ami szinte abszurditásnak tűnik: kerekesszékes táncosok, nagyothalló énekkar, vak zenészek, siket táncosok és versmondó jelnyelven, Down-kórosok zenekara...

Aki részese volt, tudja, átéltük a művészi teljességet, és néha nemcsak a nap csalt könnyeket a szemünkbe, hanem az öröm és a meghatottság is! Nem volt okunk szánakozásra. Amit adtak, az művészileg teljes értékű, emberileg pedig felbecsülhetetlen hatású volt. Nekik helyük van a világunkban. Az életük teljességével gazdagítani tudják a világot, bűn, ha nem kapnak teret képességeik kibontakoztatásához. Talán sikerült erre sok olyan ember figyelmét is felhívni, aki sem a fogyatékkal élők, sem a könyvtár iránt nem mutat különösebb érdeklődést.

A rendezvényre az ország életének érzékeny korszakában került sor. Sokan kifejezték azt a nézetüket, hogy ilyen dolgokra kellene a sajtófigyelem, ami gazdagít és előrevisz, értékválságos időben megjelenő igaz emberi tartalmakra.

A résztvevők felejtethetetlennek minősítették a napot, a könyvtárosok büszkék voltak arra, hogy ez a szép nap a könyvtár nevéhez fűződik.

Bertalanné Kovács Piroksa